Downloaded via the EU tax law app / web

Edizzjoni Provvi?orja

KONKLU?JONIJIET TAL-AVUKAT ?ENERALI

PIKAMÄE

ippre?entati fl-14 ta’ Mejju 2020 (1)

Kaw?a C?235/19

United Biscuits (Pensions Trustees) Limited,

United Biscuits Pension Investments Limited

vs

Commissioners for Her Majesty’s Revenue and Customs

(talba g?al de?i?joni preliminari mressqa mill-Court of Appeal (England and Wales (Civil Division)) (il-Qorti tal-Appell, Ingilterra u Wales (Sezzjoni ?ivili), ir-Renju Unit))

“Rinviju g?al de?i?joni preliminari – Taxxa fuq il-valur mi?jud (VAT) – Direttiva 2006/112/KE – Artikolu 135(1)(a) – E?enzjoni tat?tran?azzjonijiet ta’ assigurazzjoni – Servizzi tat-tmexxija tal-fondi tal-pensjoni pprovduti lill-fidu?jarju mill-amministraturi tal?investimenti – Sistema professjonali ta’ pensjoni – Prattika fiskali nazzjonali pre?edenti li kienet tiddistingwi bejn l-entitajiet li g?andhom awtorizzazzjoni mill-awtoritajiet ta’ sorveljanza finanzjarja biex je?er?itaw attività ta’ assigurazzjoni u entitajiet li ma g?andhomx tali awtorizzazzjoni”

1. Din il-kaw?a quddiem il-Court of Appeal (England and Wales (Civil Division)) (il?Qorti tal-Appell, Ingilterra u Wales (Sezzjoni ?ivili), ir-Renju Unit), bejn il-fidu?jarji ta’ sistema professjonali ta’ pensjoni tal-kumpannija United Biscuits (UK) Ltd u l-Commissioners for Her Majesty’s Revenue and Customs (l-Amministrazzjoni Fiskali u Doganali tar-Renju Unit, iktar ’il quddiem l?“HMRC”), tirrigwarda l-klassifikazzjoni tas-servizzi ta’ ?estjoni ta’ investimenti sabiex ti?i amministrata s-sistema ta’ pensjoni ta’ din il?kumpannija g?all-finijiet tat-taxxa fuq il-valur mi?jud (VAT).

2. Ir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali, United Biscuits (Pension Trustees) Ltd u UB Pension Investments Ltd, huma rispettivament, minn na?a wa?da, il-fidu?jarju ta’ sistema professjonali ta’ pensjoni stabbilita g?all-impjegati tal-kumpannija United Biscuits (UK) Ltd u, min-na?a l?o?ra, il-fidu?jarju ta’ UB Pension Investment Fund, l-ex fond ta’ investiment kollettiv ta’ din il-kumpannija li fih ?ew investiti l-assi tas?sistema ta’ pensjoni matul il-perijodu bejn l-1989 u l-2006.

3. F’din il-kaw?a, tqum il-kwistjoni dwar jekk servizzi ta’ ?estjoni ta’ investimenti pprovduti lill-imsemmija sistema professjonali ta’ pensjoni jistg?ux ji?u kklassifikati b?ala “tran?azzjoni ta’ assigurazzjoni”, fis-sens tal-Artikolu 13Ba tas-Sitt Direttiva 77/388/KEE (2) (iktar ’il quddiem is?“Sitt

Direttiva") u tal?Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva 2006/112/KE (3), u, b'hekk, ikunu e?entati mit-taxxa fuq il-valur mi?jud (VAT).

I. **Il-kuntest ?uridiku**

A. **Id-dritt tal-Unjoni**

1. ***Il-le?i?lazzjoni dwar il-VAT***

4. Skont l-Artikolu 2(1)(c) tad-Direttiva 2006/112, hija su??etta g?all-VAT "il-provvista ta' servizzi bi ?las fit-territorju ta' Stat Membru minn persuna taxxabbli li ta?ixxi b?ala tali".

5. Din id-dispo?izzjoni tikkorrispondi g?all-punt 1 tal-Artikolu 2 tas?Sitt Direttiva, li kienet applikabbli sal-31 ta' Di?embru 2006.

6. L-Artikolu 131 tad-Direttiva 2006/112, li jinsab fil-Kapitolu 1, intitolat "Dispo?izzjonijiet ?enerali", tat-Titolu IX, intitolat "E?enzjonijiet", ta' din id-direttiva, li jirrepetti f'termini analogi l-ewwel sentenza tal-Artikolu 15 tas-Sitt Direttiva, jipprovdi:

"L-e?enzjonijiet ipprovduti fil-Kapitoli 2 sa 9 g?andhom japplikaw ming?ajr pre?udizzju g?al disposizzjonijet o?rajn tal-Komunità skond kondizzjonijiet li l-Istati Membri g?andhom jistabilixxu g?all-finijiet li ji?guraw l-applikazzjoni korretta u ?ara ta' dawk l-e?enzjonijet u tal?prevenzjoni ta' kawlunkwe eva?joni, evitar jew abbu? possibbli".

7. L-Artikolu 135(1) tad-Direttiva 2006/112, li jinsab fil-Kapitolu 3, intitolat "E?enzjonijiet g?al attivitajiet o?rajn", tat-Titolu IX ta' din id-direttiva, jipprovdi:

"L-Istati Membri g?andhom je?entaw it-transazzjonijiet li ?ejjin:

a) [tran?azzjonijiet ta'] assigurazzjoni u transazzjonijet ta' ri?assigurazzjoni, inklu?i servizzi relatati mwettqa mill-brokers ta' l-assigurazzjoni u l-a?enti ta' l-assigurazzjoni;

[...]"

8. Din id-dispo?izzjoni tikkorrispondi g?all-Artikolu 13Ba tas-Sitt Direttiva, li kien applikabbli sal-31 ta' Di?embru 2006.

2. ***Il-le?i?lazzjoni relatata mal-assigurazzjoni***

a) ***L-Ewwel Direttiva dwar l-assigurazzjoni mhux tal-?ajja***

9. L-Anness tal-Ewwel Direttiva tal-Kunsill 73/239/KEE tal-24 ta' Lulju 1973 dwar il-koordinament ta' li?ijiet, regolamenti u dispo?izzjonijiet amministrattivi li jirrigwardaw il-bidu u t-twettiq tan?negozju tal-assigurazzjoni diretta barra mill-assigurazzjoni tal??ajja (4), kif emendata bid-Direttiva tal-Kunsill 84/641/KEE tal?10 ta' Di?embru 1984 (5) (iktar 'il quddiem l-"Ewwel Direttiva dwar l-assigurazzjoni mhux tal-?ajja"), kien jipprevedi:

"A. Klassifika tar-riskji skond il-klassijiet ta' assigurazzjoni

[...]

18. L-Assistenza

L-assistenza g?al persuni li jsibu rwie?hom f'diffikultà waqt li jkunu qed jivvja??aw, waqt li jkunu 'l bog?od mid-dar jew li jkunu 'l bog?od mir?residenza permanenti tag?hom".

b) ***L-Ewwel Direttiva dwar l-assigurazzjoni tal-?ajja***

10. L-Ewwel Direttiva tal-Kunsill 79/267/KEE tal-5 ta' Marzu 1979 li tikkoordina l-li?ijiet, ir-regolamenti u d-dispo?izzjonijiet amministrattivi relatati mal-a??ess g?all-attività tal-assigurazzjoni diretta g?all-?ajja, u mal-e?er?izzju tag?ha (6), kif emendata bid-Direttiva 2002/12/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Marzu 2002 (7) (iktar 'il quddiem l-"Ewwel Direttiva dwar l-assigurazzjoni tal-?ajja") fl-Artikolu 1 tag?ha tipprevedi:

"Din id-Direttiva tikkon?erna l-bidu u l-insegwiment ta' l-attività g?al rashom ta' assigurazzjoni diretta segwiti minn intrapri?i li huma stabbiliti fi Stat Membru jew li jixtiequ ji?u stabbiliti hemmhekk fil-forma ta' l?attivitajiet definiti hawn ta?t:

1. l-assigurazzjonijiet li ?ejjin meta huma fuq ba?i kontrattwali:

a) assigurazzjoni [...];

b) annwitajiet;

c) assigurazzjoni supplimentari segwiti minn intrapri?i ta' l?assigurazzjoni fuq il-?ajja [...];

d) it-tip ta' assigurazzjoni li te?isti fl-Irlanda u fir-Renju Unit mag?rufa b?ala assigurazzjoni permanenti tas-sa??a mhux so??etta g?al kan?ellament;

2. l-operazzjonijiet [it-tran?azzjonijiet] li ?ejjin, meta huma fuq ba?i kontrattwali, sa fejn huma so??etti g?al sorveljanza mill?awtoritajiet amministrattivi responsabbli g?as-sorveljanza ta' assigurazzjoni privata:

[...]

c) amministrazzjoni ta' gruppi ta' fondi ta' pensjoni, ji?ifieri operazzjonijiet [tran?azzjonijiet] li jikkonsistu, g?all-intrapri?a kkon?ernata fl?amministrazzjoni ta' l-investimenti, u b'mod partikolari l?assi li jirrappre?entaw ir-ri?ervi ta' korpi li jeffettwaw pagamenti fuq mewt jew soppravivenza jew fil-ka? ta' skontinwità jew waqfien ta' attività;

d) l-operazzjonijiet [it-tran?azzjonijiet] imsemmija f'(?) meta huma akkumpanjati b'assigurazzjoni li tkopri jew il-konservazzjoni ta' kapital jew pagament ta' interess minimu;

[...]"

11. Skont l-Artikolu 7(2) tal-Ewwel Direttiva dwar l-assigurazzjoni tal-?ajja:

"L-awtorizzazzjoni g?andha ting?ata g?al klassi partikolari ta' assigurazzjoni kif elenkat fl-Anness I. G?andha tkopri l-klassi intiera, sakemm l-applikant ma jkunx mixtieq ikopri biss ftit mir-riskji li jappartjenu g?al dik il-klassi."

12. L-Artikolu 8(1) tal-imsemmija direttiva jipprevedi:

"L-Istat Membru lokali g?andu je?tie? li kull intrapri?a ta' l?assigurazzjoni li g?aliha hija mfittxa awtorizzazzjoni:

[…]

b) tillimita l-miri tag?ha g?an-negozju previst f’din id-Direttiva u operazzjonijiet [tran?azzjonijiet] li jirri?ultaw direttament minn hemm, bl-esklu?joni tan-negozju kummer?jali kollu l-ie?or”.

13. L-Anness tal-istess direttiva kien fih lista intitolata “Klassijiet tal?Assigurazzjoni”, li kienet issemmi, fil-punt VII tag?ha, “Amministrazzjoni ta’ fondi ta’ grupp ta’ pensjoni, msemmija fl?Artikolu 1(2)(?) u (d)”.

14. L-Ewwel Direttiva dwar l-assigurazzjoni tal-?ajja t?assret u ?iet issostitwita bid-Direttiva 2002/83/KE tal-Parlament Ewropew u tal?Kunsill tal-5 ta’ Novembru 2002 li tikkon?erna l-assigurazzjoni fuq il??ajja(8) (iktar 'il quddiem id-“Direttiva 2002/83”). L-Artikolu 2 tad-Direttiva 2002/83/KE jirriprodu?i d?dispo?izzjonijiet previsti fl-Artikolu 1 tal-Ewwel Direttiva dwar l?assigurazzjoni tal-?ajja. L-Artikolu 5(2) tad-Direttiva 2002/83 jirriprodu?i l-Artikolu 7(2) tal?Ewwel Direttiva dwar l-assigurazzjoni tal-?ajja. L-Anness I tad?Direttiva 2002/83 kien intitolat “Klassijiet tal-Assigurazzjoni” u fil-punt VII tieg?u isemmi “Amministrazzjoni ta’ fondi ta’ grupp ta’ pensjoni, msemmija fl-Artikolu 2(2)(?) u (d)”.

15. Id-Direttiva 2002/83 t?assret u ?iet issostitwita bid?Direttiva 2009/138/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta’ Novembru 2009 dwar il-bidu u l-e?er?izzju tan-negozju tal?assigurazzjoni u tar-riassigurazzjoni (Solvibbiltà II) (9) (iktar ’il quddiem id-“Direttiva Solvibbiltà II”). L-Artikolu 2(3) ta’ din id?direttiva jirriprodu?i l-Artikolu 1 tal-Ewwel Direttiva dwar l?assigurazzjoni tal-?ajja, f’termini essenzjalment identi?i. L-Artikolu 15(2) tad-Direttiva Solvibbiltà II jipprevedi:

“Su??ett g?all-Artikolu 14, awtorizzazzjoni g?andha ting?ata g?al klassi partikolari ta’ assigurazzjoni diretta kif elenkat fil-Parti A fl-Anness I jew fl-Anness II. G?andha tkopri l-klassi intiera, sakemm l-applikant ma jkunx mixtieq ikopri biss ftit mir-riskji li jappartjenu g?al dik il-klassi”.

16. L-Anness II tad-Direttiva Solvibbiltà II, intitolat “Il-klassijiet ta’ assikurazzjoni tal-?ajja”, isemmi, fil-Punt VII tieg?u, “Amministrazzjoni ta’ fondi ta’ grupp ta’ pensjoni, imsemmija fil-punt (b)(iii) u (iv) tal?Artikolu 2(3)”.

B. **Id-dritt tar-Renju Unit**

17. Mit-talba g?al de?i?joni preliminari jirri?ulta li, skont il-li?i Brittanika dwar l-awtorizzazzjonijiet tal-kumpannji ta’ assigurazzjoni, il?provvisti ta’ servizzi ta’ tmexxija ta’ fond ta’ pensjoni, inklu?i dawk relatati ma’ sistemi professjonali ta’ pensjoni b’benefi??ji ddefiniti, jaqg?u fi klassi ta’ “assigurazzjoni” meta jkunu konklu?i u e?egwiti minn assiguratur li je?er?ita attivitajiet ta’ assigurazzjoni. Assiguratur Brittaniku awtorizzat kien b’hekk “su??ett g?all-kontroll tal?awtoritajiet amministrattivi kompetenti g?as-sorveljanza tal?assigurazzjonijiet privati” skont it-termini tal-Artikolu 1(2) tal-Ewwel Direttiva dwar l-assigurazzjoni tal-?ajja. Nonassiguratur ma kellux b?onn jitlob tali awtorizzazzjoni sabiex jipprovdi servizzi ta’ tmexxija ta’ fondi ta’ pensjoni, inklu?i dawk relatati ma’ sistemi professjonali ta’ pensjoni b’benefi??ji ddefiniti. Sabiex jag?ti tali servizzi, nonassiguratur g?andu jikseb awtorizzazzjoni bis-sa??a ta’ li?ijiet o?ra.

18. Fir-rigward tal-VAT relatata mas-servizzi ta’ tmexxija ta’ fond ta’ pensjoni, mill-pro?ess sottomess lill-Qorti tal-?ustizzja jirri?ulta li, matul il-perijodu kkon?ernat, l-amministrazzjoni fiskali tar-Renju Unit applikat il-VAT b’mod differenti skont jekk is-servizzi kinux ipprovduti minn assiguraturi jew minn nonassiguraturi. Qabel l-1 ta’ Jannar 2005, din id-differenza fit-trattament kienet irri?ultat minn dispo?izzjonijiet le?i?lattivi li kienu jillimitaw il-benefi??ju tal-e?enzjoni ta’ tran?azzjonijiet ta’ assigurazzjoni biss g?all-fornituri li kellhom awtorizzazzjoni b?ala assiguraturi.

Wara emenda le?i?lattiva li da?let fis?se?? wara dik id-data, l-amministrazzjoni fiskali kienet, skont il-qorti tar-rinviju, kompliet tillimita l-benefi??ju ta' din l-e?enzjoni g?all?provvista ta' servizzi ta' tmexxija ta' fond ta' pensjoni pprovduti minn assiguraturi (10), minkejja li din il-limitazzjoni ma kinitx g?adha konformi mal-li?i.

II. **Il-kaw?a prin?ipali u d-domanda preliminari**

19. United Biscuits Pension Fund huwa fond ta' pensjoni b'benefi??ji ddefiniti li fih huma msie?ba l-impjegati tal-kumpannija United Biscuits (UK). Huwa amministrat mill-fidu?jarju United Biscuits (Pension Trustees). Qabel, bejn is-snin 1989 u 2006, l-assi tas-sistema ta' pensjoni kienu investiti fil-UB Pension Investment Fund, li kien amministrat mill-fidu?jarju UB Pension Investments Ltd.

20. Fit-18 ta' Marzu 2014, ir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali, b?ala fidu?jarji, rispettivament, tal-fond ta' pensjoni u tal-fond komuni ta' investiment, talbu lill-amministrazzjoni fiskali r-rimbors tal-VAT li kienet t?allset lil amministraturi ta' fond ta' investimenti u li kienet intaxxat tariffi ta' provvisti ta' servizzi ta' tmexxija ta' fond ta' pensjoni. It-talba kienet tirrigwarda l-perijodu bejn l?1 ta' Jannar 1978 u t-30 ta' Settembru 2013.

21. Mit-talba g?al de?i?joni preliminari jirri?ulta li s-servizzi ta' tmexxija ta' fond ta' pensjoni pprovduti lir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali kienu jikkonsistu fil-?estjoni ta' investimenti g?an-nom tag?hom. L?amministraturi tal-investimenti ma kinux iffirmaw kuntratt mar?rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali g?al kumpens g?al dannu f'ka? ta' materjalizzazzjoni ta' riskju.

22. Dawn l-amministraturi ta' fondi ta' investiment kienu kemm kumpanniji li kellhom awtorizzazzjoni b?ala assiguraturi, skont l?Insurance Companies Act (iktar 'il quddiem l-"assiguraturi"), kif ukoll kumpanniji li ma kellhomx tali awtorizzazzjoni i?da kienu approvati minn awtoritajiet ta' sorveljanza finanzjarja sabiex jipprovdu servizzi ta' tmexxija ta' fond ta' pensjoni (iktar 'il quddiem in-"nonassiguraturi").

23. Matul il-perijodu bejn l-1 ta' Jannar 1978 u t-30 ta' Settembru 2013, fir-rigward tal-provvista ta' servizzi ta' tmexxija ta' fond ta' pensjoni pprovduti lil sistemi professjonali ta' pensjoni b'benefi??ji ddefiniti, l-amministrazzjoni fiskali ddistingwiet bejn, minn na?a wa?da, dawk ipprovduti minn assiguraturi, li kienu e?entati, u, min?na?a l-o?ra, dawk ipprovduti minn nonassiguraturi, li ma kinux e?entati (11).

24. Permezz ta' sentenza tat-30 ta' Novembru 2017, il-High Court of Justice (England and Wales), Chancery division (il-Qorti G?olja tal??ustizzja (Ingilterra u Wales), Sezzjoni tal-Ekwità, ir-Renju Unit) ?a?det ir-rikors tar-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali u, b'mod partikolari, idde?idiet li s-servizzi ta' tmexxija ta' fond ta' pensjoni pprovduti minn nonassiguraturi ma kinux e?entati matul l-imsemmi perijodu.

25. Adita mir-rikorrenti b'appell kontra din is-sentenza, il-qorti tar?rinviju tistaqsi jekk, skont id-dritt tal-Unjoni, il-provvisti ta' servizzi ta' tmexxija ta' fond ta' pensjoni pprovduti minn nonassiguraturi humiex e?entati. Hija tispjega li l-qorti tal-ewwel istanza kienet g?adha ma dde?idietx dwar jekk il-provvisti ta' servizzi ta' tmexxija ta' fond ta' pensjoni pprovduti mill-assiguraturi jew min-nonassiguraturi kinux identi?i jew simili bi??ejjed g?al eventwali applikazzjoni tal-prin?ipju ta' newtralità fiskali, jekk dan il-prin?ipju huwa applikabbli.

26. F'dawn i?-?irkustanzi, il-Court of Appeal (England and Wales) (Civil Division) (il?Qorti tal-Appell (Ingilterra u Wales) (Sezzjoni ?ivili)) idde?idiet li tissospendi l-pro?eduri quddiemha u li tag?mel id-domanda segwenti lill?Qorti tal-?ustizzja:

“Il-provvisti tas-servizzi tat-tmexxija tal-fondi tal-pensjoni kif ipprovduti [lir-rikorrenti] minn (a) assiguraturi u/jew (b) nonassiguraturi ta’ “transazzjonijet ta’ […] assigurazzjoni” huma skont it-tifsira tal?Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva tal-VAT [li qabel kien l-Artikolu 13B(a) tas-Sitt Direttiva]?”

III. **Il-pro?edura quddiem il-Qorti tal-?ustizzja**

27. Ir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali, il-Gvern tar-Renju Unit u l?Kummissjoni Ewropea ppre?entaw osservazzjonijiet bil-miktub.

28. Matul is-seduta li saret fis-26 ta’ Frar 2019, il-partijiet kollha ppre?entaw osservazzjonijiet orali.

IV. **Anali?i**

29. Il-kaw?a tirrigwarda l-kwistjoni dwar jekk il-provvisti ta’ tmexxija ta’ fond ta’ pensjoni minn fidu?jarji li ma kellhomx awtorizzazzjoni b?ala assiguraturi, skont il-le?i?lazzjoni nazzjonali, jistg?ux ji?u kklassifikati b?ala “tran?azzjonijiet ta’ assigurazzjoni”, fis?sens tal-Artikolu 13Ba tas?Sitt Direttiva u tal-Artikolu 135(1)(a) tad?Direttiva 2006/112 biex b’hekk jibbenefikaw mill-e?enzjoni tal?VAT. Qabel kwalunkwe anali?i dwar il-mertu, g?andhom isiru xi rimarki preliminari dwar is-su??ett tal-kaw?a u dwar il-prin?ipji li jiggwidaw id-dispo?izzjonijiet inkwistjoni (titolu A). Sussegwentement, g?andhom jitfakkru u ji?u e?aminati l-kriterji ?urisprudenzjali li jirrigwardaw il-kamp ta’ applikazzjoni tal-e?enzjoni inkwistjoni (titolu B), sabiex ti?i analizzata l-artikolazzjoni tad-dispo?izzjonijiet relatati mal-VAT u d-Direttivi dwar l-assigurazzjonijiet (titolu C). Finalment, il-prin?ipji ta’ ugwaljanza u ta’ newtralità ma g?andhomx ji?u applikati g?al din il-kaw?a (titolu D).

A. **Rimarki preliminari**

30. G?andhom isiru xi rimarki preliminari dwar il-portata tad?domanda preliminari (1), qabel ma jitfakkru ?erti punti dwar l?e?enzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva 2006/112 (2).

1. ***Fuq il-portata tad-domanda preliminari***

31. Fl-ewwel lok, g?andu ji?i kkonstatat, kif jirri?ulta mid-de?i?joni tar-rinviju, li l-kaw?a prin?ipali tirrigwarda t-tassazzjoni tas-servizzi ta’ tmexxija ta’ fond ta’ pensjoni pprovduti mir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali matul perijodu mill-1 ta’ Jannar 1978 sat-30 ta’ Settembru 2013.

32. G?alhekk, id-domanda mag?mula mill-qorti tar-rinviju g?andha ti?i e?aminata kemm fir-rigward tal-Artikolu 13Ba tas-Sitt Direttiva kif ukoll tal-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva 2006/112, peress li ?-?ew? dispo?izzjonijiet jipprevedu li l-“Istati Membri g?andhom je?entaw” “[tran?azzjonijiet ta’] assigurazzjoni u transazzjonijet ta’ ri?assigurazzjoni, inklu?i servizzi relatati mwettqa mill-brokers ta’ l?assigurazzjoni u l-a?enti ta’ l-assigurazzjoni”. Huwa veru li l-fra?i introduttorja tal-Artikolu 13B tas-Sitt Direttiva, fil-ver?jonijiet kollha tag?ha, fiha spjegazzjoni addizzjonali li l-Istati Membri g?andhom japplikaw tali e?enzjoni “[m]ing?ajr pre?udizzju g?al disposizzjonijet o?ra tal?Komunità” u “ta?t il-kondizzjonijiet li huma g?andhom jistabilixxu g?all-iskopijiet biex jassiguraw l-applikazzjoni korretta u ?ara ta’ l?e?enzjonijet u tal-prevenzjoni ta’ kwalunkwe e?enzjoni possibbli, evitar u abbu?”. Fl-opinjoni tieg?i, din l-ispjegazzjoni ma tibdilx il-portata tal-e?enzjoni prevista f’din id-dispo?izzjoni meta mqabbla ma’ dik prevista fl-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva 2006/112 u g?alhekk ma tibdilx l-anali?i segwenti. G?alhekk, il-kunsiderazzjonijiet segwenti huma applikabbli g?a?-?ew? dispo?izzjonijiet. Madankollu, sabiex ji?i ffa?ilitat il-qari ta’ dawn il-konklu?jonijiet, g?andu jsir riferiment g?ad?dispo?izzjoni l-iktar re?enti, ji?ifieri l-Artikolu 135(1)(a) tad?Direttiva 2006/112.

33. Fit-tieni lok, g?andu jitfakkar li l-Artikolu 135(1)(a) tad?Direttiva 2006/112 jipprevedi l-

applikazzjoni, mill-Istati Membri, ta’ e?enzjoni ta’ VAT g?at-“[tran?azzjonijiet ta’] assigurazzjoni u transazzjonijet ta’ ri-assigurazzjoni, inklu?i servizzi relatati mwettqa mill-brokers ta’ l-assigurazzjoni u l-a?enti ta’ l-assigurazzjoni”.

34. Peress li, minn na?a wa?da, il-kliem tad-domanda preliminari jirreferi spe?ifikatament g?all-kun?ett ta’ “tran?azzjonijiet ta’ assigurazzjoni” u li, min-na?a l-o?ra, ir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali jallegaw, kemm quddiem il-qorti tar-rinviju kif ukoll quddiem il-Qorti tal-?ustizzja, li l-provvisti ta’ servizzi ta’ tmexxija ta’ fond ta’ pensjoni jikkostitwixxu “tran?azzjonijiet ta’ assigurazzjoni”, din id-domanda g?andha ti?i e?aminata fid-dawl ta’ din l-ewwel parti tal?Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva 2006/112. B’hekk, dawn il?konklu?jonijiet ma humiex ser jirrigwardaw it-tieni parti ta’ din id?dispo?izzjoni, li tipprevedi li huma e?entati s-“servizzi relatati mwettqa mill-brokers ta’ l-assigurazzjoni u l-a?enti ta’ l?assigurazzjoni” (12).

35. Ladarba ?iet iddefinita l-portata tad-domanda preliminari, g?andhom issa jitfakkru l-e?enzjonijiet koperti bl-ewwel parti tal-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva 2006/112.

2. ***Fuq il-prin?ipji ta’ interpretazzjoni tal-Artikolu 135(1) tad?Direttiva 2006/112***

36. Fl-ewwel lok, minn ?urisprudenza stabbilita jirri?ulta li l?e?enzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 135(1) tad-Direttiva 2006/112 jikkostitwixxu kun?etti awtonomi tad-dritt tal-Unjoni li g?andhom l-g?an li jevitaw diver?enzi fl-applikazzjoni tas-sistema tal-VAT minn Stat Membru g?al ie?or u li g?andhom jitpo??ew fil-kuntest ?enerali tas?sistema komuni tal-VAT (13).

37. Fit-tieni lok, g?andu jitfakkar li l-kliem u?at sabiex ji?u indikati l?e?enzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 135(1) tad-Direttiva 2006/112 g?andu ji?i interpretat b’mod strett, peress li jikkostitwixxi derogi mill?prin?ipju ?enerali li l-VAT tin?abar fuq kull provvista ta’ servizzi li ssir bi ?las minn persuna taxxabbli (14). Minn dan isegwi li, meta provvista ta’ servizzi ma taqax ta?t l-e?enzjonijiet previsti minn din id-direttiva, din il-provvista hija su??etta g?all-VAT, bis-sa??a tal-Artikolu 2(1)(c) tal-imsemmija direttiva (15).

38. Madankollu, l-interpretazzjoni tat-termini msemmija iktar 'il fuq g?andha tkun konformi mal-g?anijiet li g?andhom jintla?qu mill-e?enzjonijiet previsti fl-Artikolu 135(1) tad-Direttiva 2006/112 u josservaw ir?rekwi?iti tal-prin?ipju ta’ newtralità fiskali inerenti fis-sistema komuni tal-VAT. Minn dan l-a??ar prin?ipju jirri?ulta li l-operaturi g?andu jkollhom is-setg?a li jag??lu l-mudell ta’ organizzazzjoni li, minn perspettiva strettament ekonomika, jaqblilhom l-iktar, ming?ajr ma jkun hemm ir-riskju li t-tran?azzjonijiet tag?hom ji?u esklu?i mill-e?enzjoni prevista fl-imsemmija dispo?izzjoni (16).

B. **Fuq il-kriterji ?urisprudenzjali relatati mal?Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva 2006/112**

1. ***Fuq il-kamp ta’ applikazzjoni tal-kun?ett ta’ “tran?azzjonijiet ta’ assigurazzjoni”***

39. Fir-rigward tal-kamp ta’ applikazzjoni *ratione materiae* tal?Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva 2006/112, minkejja proposta le?i?lattiva sabiex ji?i ddefinit il-kun?ett ta’ “tran?azzjonijiet ta’ assigurazzjoni” (17), din id-dispo?izzjoni g?adha, sal-lum, ma tinkludix tali definizzjoni. B’hekk, l-imsemmija dispo?izzjoni g?andha ti?i interpretata fid-dawl tal-kuntest li fih ?iet inklu?a, l-g?anijiet u l-istruttura ta’ din id?direttiva, b’mod partikolari bit-te?id inkunsiderazzjoni tar-*ratio legis* tal-e?enzjoni li hija tipprovdi (18). G?alhekk, x’inhuma l-elementi materjali li jikkostitwixxu tran?azzjoni ta’ assigurazzjoni? Skont definizzjoni li issa saret stabbilita fil-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja (19), it?tran?azzjonijiet ta’ assigurazzjoni huma kkaratterizzati “mill-fatt li l?assiguratur jinkariga ru?u, permezz tal-?las minn qabel ta’ primjum, li jipprovdi lill-persuna assigurata, fil-ka? ta’ twettiq tar-riskju kopert, is?servizz miftiehem matul il-konklu?joni tal-kuntratt” (20).

40. B’hekk, huwa l-fatt li *ji?i assunt riskju* bi ?las ta’ remunerazzjoni li jippermetti li attività ti?i kklassifikata b?ala “tran?azzjoni ta’ assigurazzjoni” (21). L-essenza stess tat-“tran?azzjoni ta’ assigurazzjoni” tinsab fil-fatt li l-assigurat jipprote?i ru?u mir-riskju ta’ telf finanzjarju, li huwa in?ert i?da potenzjalment kunsiderevoli, permezz ta’ primjum li l-?las tieg?u huwa, min-na?a tieg?u, ?ert i?da limitat (22).

41. Barra minn hekk, il-kun?ett ta’ “tran?azzjonijiet ta’ assigurazzjoni” g?andu ji?i interpretat fis-sens strett. F’dan ir-rigward, kif di?à rrimarkat l-Avukat ?enerali Kokott, id-dispo?izzjoni tal?Artikolu 135(1)(a) tad?Direttiva 2006/112 “ma tirreferix b’mod ?eneriku g?al tran?azzjonijiet *fin-negozju tal-assigurazzjoni* […] jew *l?immani??ar ta’ assigurazzjonijiet* […], i?da, skont il-formulazzjoni tag?ha, g?al tran?azzjonijiet ta’ assigurazzjoni biss fis-sens strett” (23). G?alhekk, il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li t-tran?azzjonijiet ta’ assigurazzjoni huma differenti minn servizzi finanzjarji, sa fejn hemm differenza fil-kliem bejn l-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva 2006/112, li jirreferi biss g?at-tran?azzjonijiet ta’ assigurazzjoni fihom innifishom, u l?Artikolu 135(1)(d) u (f) ta’ din id-direttiva, li jkopri t-tran?azzjonijiet “li jikkon?ernaw” jew “[li jirrigwardaw]” tran?azzjonijiet bankarji partikolari (24).

42. Barra minn hekk, it-tran?azzjonijiet ta’ assigurazzjoni jimplikaw min-natura tag?hom l-e?istenza ta’ relazzjoni kuntrattwali bejn il-fornitur tas-servizz ta’ assigurazzjoni, l-assiguratur, u l-persuna li r-riskji tieg?u jkunu koperti mill-assigurazzjoni, ji?ifieri l-assigurat (25).

43. Fi kliem ie?or, bis-sa??a tal-?urisprudenza hawn fuq imsemmija, l-e?enzjoni prevista fl-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva 2006/112 ma tkoprix it-tran?azzjonijiet kollha, i?da biss it-tran?azzjonijiet li jissodisfaw dawn il-kriterji spe?ifi?i ta’ assigurazzjoni.

44. Skont il-?urisprudenza hawn fuq imsemmija, kull tran?azzjoni ta’ assigurazzjoni tinkludi l-elementi segwenti: riskju, primjum u l-provvista ta’ garanzija f’ka? ta’ materjalizzazzjoni tar-riskju. Fi kliem ie?or, l?e?enzjoni prevista fl-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva 2006/112 ma tkoprix it-tran?azzjonijiet kollha, i?da biss it-tran?azzjonijiet li jissodisfaw dawn il-kriterji.

45. Fir-rigward tal-kamp ta’ applikazzjoni *ratione personae*, il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li l-kun?ett ta’ “tran?azzjoni ta’ assigurazzjoni” huwa wiesa’ bi??ejjed sabiex jinkludi l-g?oti ta’ kopertura ta’ assigurazzjoni minn persuna taxxabbli li ma hijiex hija stess assiguratur, i?da li, fil-kuntest ta’ assigurazzjoni kollettiva, jipprovdi lill?klijenti tieg?u tali kopertura billi ju?a s-servizzi ta’ assiguratur li jassumi r-riskju assigurat (26). B’hekk il-klassifikazzjoni formali ta’ kumpannija ma hijiex suffi?jenti sabiex ji?i stabbilit jekk l-attività tag?ha taqax jew le fil-kamp ta’ applikazzjoni tal-e?enzjoni inkwistjoni (27). Hija l-e?istenza ta’ relazzjoni kuntrattwali bejn il-fornitur tas-servizz ta’ assigurazzjoni u l-persuna li r-riskji tag?ha huma koperti bl?assigurazzjoni kif ukoll il-kontenut stess tal-attivitajiet inkwistjoni, fid-dawl tal-kundizzjonijiet imsemmija fil-punti 40 sa 42 ta’ dawn il?konklu?jonijiet, li huma determinanti g?all-finijiet tal-applikazzjoni tal-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva 2006/112 (28).

2. ***Fuq l-applikazzjoni tal-kriterji ?urisprudenzjali g?al din il?kaw?a***

46. F’din il-kaw?a, bla ?sara g?all-verifika mill-qorti tar-rinviju, jidhirli li s-servizzi mixtrija mir-rikorrenti ma jissodisfawx il-kriterji msemmija fil-punti 40 sa 42 ta’ dawn il-konklu?jonijiet. Fil-fatt, fit-talba g?al de?i?joni preliminari, huwa indikat li s-“servizzi ta’ tmexxija ta’ fond ta’ pensjoni pprovduti mir-rikorrenti kienu jikkonsistu fil-?estjoni ta’ investimenti g?an-nom tag?hom” u li l-“amministraturi tal?investimenti ma ntrabtux permezz ta’ kuntratt mar-rikorrenti g?al kumpens g?al dannu f’ka? ta’ materjalizzazzjoni ta’ riskju”. Mistoqsija dwar dan il-punt waqt is-seduta, ir-rikorrenti kkonfermaw li l-kwistjoni kienet tirrigwarda t-tmexxija ta’ fond ta’ pensjoni.

47. Minn dan jirri?ulta li s-servizzi ta' tmexxija ta' fond ta' pensjoni kkontestati ma jinvolvu l-ebda te?id ta' responsabbiltà g?al riskju mill?amministraturi tal-investiment permezz ta' remunerazzjoni. G?all?kuntrarju, kif tenfasizza l-Kummissjoni, jidher li dawn is-servizzi kienu jikkonsistu fil-?estjoni ta' assi finanzjarji mi?muma mir-rikorrenti. Il??estjoni ta' assi ma tinvolvix, fiha nnifisha, it-te?id ta' responsabbiltà ta' riskju, i?da tikkostitwixxi servizz differenti li huwa me?tie? g?all?funzjonament tajjeb tal-fond ta' pensjoni mmexxi mir-rikorrenti. Barra minn hekk, mit-talba g?al de?i?joni preliminari jirri?ulta li r?rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali ma g?andhom l-ebda relazzjoni kuntrattwali ta' assigurazzjoni mal-benefi?jarji tal-fond ta' pensjoni. Minkejja li hemm relazzjonijiet ?uridi?i bejn il-fidu?jarji u l?amministraturi tal-investimenti li jistg?u ?ertament ikunu sinjifikattivi g?at-twettiq ta' tran?azzjonijiet favur skemi professjonali ta' pensjoni, l?attivitajiet imwettqa mill-fidu?jarji ma jikkostitwixxux, fihom innifishom, tran?azzjonijiet ta' assigurazzjoni e?entati fis-sens tal-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva 2006/112.

48. Konsegwentement, kif jirri?ulta mit-talba g?al de?i?joni preliminari, l-amministraturi tal-investimenti ma ntrabtux permezz ta' kuntratt mal-fidu?jarji g?al kumpens g?al dannu f'ka? ta' materjalizzazzjoni ta' riskju, anki g?ax is-servizzi ta' tmexxija ta' fond ta' pensjoni kkontestati ma jinvolvu l-ebda te?id ta' responsabbiltà ta' riskju mill-amministraturi tal-investimenti permezz ta' remunerazzjoni. Minn dan isegwi li tali attività ma taqax ta?t "tran?azzjonijiet ta' assigurazzjoni", fis-sens tal?Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva 2006/112, u dan g?andu ji?i vverifikat mill-qorti tar-rinviju abba?i ta' elementi ta' fatt u ta' li?i li ?ew sottomessi lilha.

49. Barra minn hekk, il-qorti tar-rinviju tindika li s-sistema professjonali ta' pensjoni b'benefi??ji inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali hija "komparabbli ma' dik li wasslet g?as-sentenza Wheels Common Investment Fund Trustees *et*" (29). F'din is-sentenza, il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li l-provvisti ta' servizzi ta' tmexxija ta' fond ta' pensjoni ma kinux e?entati mill-VAT b?ala "immani??jar ta' fondi spe?jali ta' investiment" fis-sens tal-punt 6 tal-Artikolu 13Bd tas-Sitt Direttiva u tal?Artikolu 135(1)(g) tad-Direttiva 2006/112. F'dik il-kaw?a, ma saret l?ebda domanda dwar l-applikazzjoni tal-e?enzjoni g?at-"tran?azzjoni ta' assigurazzjoni" involuta f'dik il-kaw?a. Minn dan isegwi li, minkejja li din is-sentenza tippermetti li tinftiehem is-sistema professjonali tal?pensjoni inkwistjoni, ma tistax isservi b?ala riferiment g?al din il?kaw?a.

50. B?ala konklu?joni, is-servizzi inkwistjoni pprovduti mill?amministraturi ta' investimenti ma jaqg?ux fid-definizzjoni ta' "tran?azzjonijiet ta' assigurazzjoni" kif sa issa spjegata mill-Qorti tal??ustizzja.

C. **Fuq l-artikolazzjoni tal-Artikolu 135(1)(a) tad?Direttiva 2006/112 mad-Direttivi dwar l-assigurazzjonijiet**

51. Ir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali ma jikkontestawx li t?tran?azzjonijiet ta' tmexxija ta' fond ma jissodisfawx il-kriterji ?urisprudenzjali relatati mal-kun?ett ta' "tran?azzjoni ta' assigurazzjoni" imfakkra fil-punti 39 sa 44 ta' dawn il-konklu?jonijiet. Madankollu, huma tal-opinjoni illi, peress li dan il-kun?ett g?andu jing?ata interpretazzjoni komuni fid-diversi strumenti legali tal-Unjoni, huwa g?andu jing?ata l-istess interpretazzjoni fil-kuntest tad?Direttiva 2006/112 b?al dik mog?tija fil-kuntest tal-Ewwel Direttiva dwar l-assigurazzjoni tal-?ajja, segwita mid-Direttiva dwar l?assigurazzjoni tal-?ajja kkonsolidata u d-Direttiva Solvibbiltà II (iktar 'il quddiem, me?uda flimkien, id-"Direttivi dwar l-assigurazzjonijiet"). It?terminu "assigurazzjoni" g?andu tifsira *sui generis* fid-dritt tal-Unjoni, differenti mill-kun?etti ta' kopertura ta' riskju fid-dritt nazzjonali, u b'hekk jikkostitwixxi kun?ett awtonomu. B'hekk, dan il-kun?ett g?andu ji?i interpretat fid-dawl ta' dawn id-Direttivi dwar l-assigurazzjonijiet.

52. Ir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali josservaw, b'mod partikolari, li t?tran?azzjonijiet ta' ?estjoni ta' investimenti u ta' assi ta' fondi ta' pensjoni huma espressament irregolati mid-Direttivi dwar l-

assigurazzjonijiet u li huma deskritti b?ala klassi tal-assigurazzjoni. G?alhekk, huma jikkunsidraw li l-attivitajiet inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali g?andhom ji?u analizzati b?ala "tran?azzjonijiet ta' assigurazzjoni", fis-sens tal-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva 2006/112 u ji?u e?entati g?al dan il-g?an. Huma jibba?aw ir-ra?unament tag?hom fuq il-punt 18 tas-sentenza CPP (30), li fiha l-Qorti tal-?ustizzja kkunsidrat li "ma hemm l-ebda ra?uni li tawtorizza li t?terminu 'assigurazzjoni' g?andu ji?i interpretat b'mod differenti skont jekk jinsabx fit-test ta[l-Ewwel Direttiva dwar l-assigurazzjoni mhux tal-?ajja] jew f'dak tas-Sitt Direttiva".

53. G?alhekk, g?all-finijiet ta' din il-kaw?a, g?andu ji?i e?aminat jekk id-definizzjoni tal-kun?ett ta' "tran?azzjoni ta' assigurazzjoni", fis-sens tal-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva 2006/112, tistax ti?i esti?a kif jipproponu r-rikorrenti.

1. *Fuq in-nuqqas ta' riferiment tra?versali bejn id?Direttiva 2006/112 u d-Direttivi dwar l-assigurazzjonijiet*

54. Qabelxejn, nikkonstata li l-ebda dispo?izzjoni li tinsab fid?Direttivi dwar l-assigurazzjonijiet jew fid-Direttiva 2006/112 ma tindika b'mod espli?itu li l-kun?ett ta' "tran?azzjoni ta' assigurazzjoni" g?andu jing?ata tifsira komuni fis-sens ta' dawn i?-?ew? korpi le?i?lattivi. Il-?urisprudenza tindika l-possibbiltà ta' sovrappo?izzjoni ta' ?erti kun?etti komuni ta?-?ew? regoli ta' dritt sekondarju. B'mod partikolari, fis-sentenza tag?ha CPP li ppreparatilha t-triq, il-Qorti tal??ustizzja dde?idiet li "ma hemm l-ebda ra?uni li tawtorizza li t?terminu 'assigurazzjoni' g?andu ji?i interpretat b'mod differenti skont jekk jinsabx fil-kuntest ta[l-Ewwel Direttiva dwar l-assigurazzjoni mhux tal-?ajja] jew f'dak tas-Sitt Direttiva" (31), b'tali mod li l-provvista inkwistjoni *setg?et* tkun mag?mula minn tran?azzjonijiet ta' assigurazzjoni msemmija fl-anness tal-Ewwel Direttiva dwar l?assigurazzjoni mhux tal-?ajja. Barra minn hekk, fis-sentenza tag?ha Skandia (32), il-Qorti tal-?ustizzja wessg?et il-portata ta' din il?formulazzjoni, billi rreferiet mhux biss g?all-Ewwel Direttiva dwar l?assigurazzjoni mhux tal-?ajja, i?da wkoll g?al xi direttivi dwar l?assigurazzjonijiet (33). G?alhekk, fil-kuntest ta' dik il-kaw?a, ming?ajr ma kien hemm diskussjoni dwar jekk it-tran?azzjonijiet ta' ?estjoni ta' investimenti u ta' assi ta' fondi ta' pensjoni jaqg?ux fil-kun?ett ta' "tran?azzjoni ta' assigurazzjoni", fis-sens tal-Artikolu 135(1)(a) tad?Direttiva 2006/112, kif interpretat fil-?urisprudenza stabbilita, il?Qorti tal-?ustizzja ppro?ediet sabiex tidde?iedi l-punt dwar jekk dan il-kun?ett g?andux jing?ata l-istess tifsira b?al dik li tinsab fid-Direttivi dwar l-assigurazzjonijiet, b'tali mod li s-servizzi ta' ?estjoni ta' investimenti sabiex ti?i amministrata s-sistema ta' pensjoni ta' kumpannija jkunu inklu?i f'dan il-kun?ett fis-sens ta' dan l-artikolu.

55. F'dan ir-rigward, fin-nuqqas ta' spjegazzjoni espli?ita dwar dan il?punt, g?andu ji?i rrilevat li "fl-interpretazzjoni ta[t-termini tad?Direttiva 2006/112] huwa konsistenti mal-prassi tal-Qorti tal??ustizzja li jsir riferiment g?al regoli rilevanti tad-dritt [tal-Unjoni] li ma jag?mlux parti mid-dritt fiskali, sa fejn *l-g?anijiet tag?hom* ikunu kongruwenti" (34). G?alhekk, g?andhom ji?u e?aminati, minn na?a wa?da, ir-ra?unijiet li g?alihom it-tran?azzjonijiet ta' ?estjoni ta' investimenti jaqg?u fil-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttivi dwar l-assigurazzjonijiet u, min-na?a l-o?ra, l-g?an u l-funzjoni tal-e?enzjoni tal-VAT g?at?tran?azzjonijiet ta' assigurazzjoni fis-sens tad-Direttiva 2006/112.

2. *Fuq il-motivi ta' inklu?joni tat-tran?azzjonijiet ta' ?estjoni ta' investimenti fil-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttivi dwar l?assigurazzjonijiet*

56. Ir-rikorrenti jenfasizzaw li l-Ewwel Direttiva dwar l?assigurazzjoni tal-?ajja, li tistabbilixxi sistema relatata mal-attività ta' assigurazzjoni g?al perijodu twil, fil-kamp ta' applikazzjoni tag?ha tinkludi, bis-sa??a tal-Artikolu 1(2)(c) "amministrazzjoni ta' gruppi ta' fondi ta' pensjoni". Bl-istess mod, huma inklu?i f'dan il-kamp ta' applikazzjoni, b?ala "assigurazzjonijiet", "assigurazzjoni ['tal-?ajja'] (l?Artikolu 1(1)(a) u l-punt I tal-anness), "annwitajiet" (l?Artikolu 1(1)(b) u l-punt I tal-anness ta' din id-direttiva] u tontini (l-Artikolu 1(2)(a) tal-istess direttiva). L?ebda wa?da minn dawn l-attivitajiet ma taqa' fid-definizzjoni "klassika" tal-?urisprudenza msemmija fil-punti 40 sa 44 ta'

dawn il?konklu?jonijiet.

57. F’dan ir-rigward, inqis, qabelxejn, li g?andu ji?i spjegat li l?kun?ett ta’ “amministrazzjoni ta’ gruppi ta’ fondi ta’ pensjoni” ma g?andux ji?i evalwat skont id-diskrezzjoni ta’ kull Stat Membru, peress li la l-Artikolu 1(2)(c) tal-Ewwel Direttiva dwar l-assigurazzjoni tal??ajja, la l-anness tag?ha, u lanqas xi dispo?izzjoni rispettiva tad?Direttiva 2002/83 jew tad?Direttiva Solvibbiltà II ma jirreferu g?ad-dritt tal-Istati Membri f’dak li jirrigwarda dan il-kun?ett. Skont ?urisprudenza tal-Qorti tal??ustizzja, mir-rekwi?iti kemm tal?applikazzjoni uniformi tad-dritt tal-Unjoni kif ukoll tal-prin?ipju ta’ ugwaljanza, jirri?ulta li l-kliem ta’ dispo?izzjoni tad-dritt tal-Unjoni li ma jinkludi ebda riferiment espress g?ad-dritt tal-Istati Membri sabiex ji?u ddeterminati t-tifsira u l-portata tag?ha, g?andhom normalment jing?ataw, fl-Unjoni Ewropea kollha, interpretazzjoni awtonoma u uniformi li g?andha ti?i mfittxija billi ji?i kkunsidrat mhux biss il-kliem tag?ha, i?da wkoll il-kuntest tag?ha u l?g?an inti? mil-le?i?lazzjoni li din id-dispo?izzjoni tag?mel parti minnha (35).

58. Fir-rigward, fl-ewwel lok, tal-kliem u?at mill-Ewwel Direttiva dwar l-assigurazzjoni tal-?ajja, mill-kliem tal-Artikolu 1(2)(c) ta’ din id?direttiva jirri?ulta li g?andha ssir distinzjoni bejn, minn na?a wa?da, l?“assigurazzjonijiet” imsemmija fil-paragrafu 1 ta’ dan l-artikolu (36) u, min?na?a l-o?ra, l-“operazzjonijiet [it-tran?azzjonijiet]” previsti fil?paragrafu 2 tal-imsemmi artikolu (37). Anki jekk dawn tal-ewwel jikkostitwixxu attivitajiet ta’ assigurazzjoni fis-sens attwali tat-terminu, tat-tieni huma attivitajiet simili u marbuta mill-qrib ma’ dawn l-attivitajiet ta’ assigurazzjoni. Dawn huma g?alhekk tran?azzjonijiet an?illari, li huma koperti mill-Ewwel Direttiva dwar l-assigurazzjoni tal-?ajja u l?le?i?lazzjoni li tissostitwixxiha, ming?ajr madankollu ma jikkostitwixxu attivitajiet ta’ assigurazzjoni fihom innifishom.

59. Barra minn hekk, nosserva li din id-dikotomija bejn l?“assigurazzjonijiet” u t-“tran?azzjonijiet” tirri?ulta mill?Artikolu 8(1)(b) tal-Ewwel Direttiva dwar l-assigurazzjoni tal-?ajja, fil-ver?jonijiet kollha tieg?u, li jipprovdi li l-impri?i su??etti g?all?awtorizzazzjoni “jillimitaw l-g?an tag?hom g?all-attivitajiet msemmija f’din id-direttiva u g?at-tran?azzjonijiet li jirri?ultaw direttament minnhom”. Id-distinzjoni bejn l-“assigurazzjonijiet” u t?“tran?azzjonijiet” in?ammet ukoll kemm fid-Direttiva 2002/83 kif ukoll fid-Direttiva Solvibbiltà II (38), li jirreferu g?all-kun?ett ta’ “amministrazzjoni ta’ gruppi ta’ fondi ta’ pensjoni” b?ala “tran?azzjoni” (39) kif imsemmija fil-punt pre?edenti. Din id-dikotomija hija wkoll ir-ra?uni li g?aliha l?kunsiderazzjonijiet tas-sentenza González Alonso (40), invokata mir?rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali, ma japplikawx g?al din il-kaw?a. Fil?fatt, din is-sentenza kienet tirrigwarda l-kuntratti ta’ assigurazzjoni tal-?ajja li jistg?u jaqg?u ta?t l-Artikolu 1(1)(a) tal-Ewwel Direttiva dwar l-assigurazzjoni tal-?ajja u ta?t il-punt III tal-anness tag?ha, b?ala klassi tal-assigurazzjoni tal-?ajja (41), filwaqt li, f’din il-kaw?a, ir-rikorrenti jibba?aw ru?hom fuq tran?azzjoni msemmija fil-paragrafu 2 ta’ dan l?artikolu.

60. Barra minn hekk, f’dak li jirrigwarda l-argument tar-rikorrenti bba?at fuq il-kliem tal-Artikolu 7(2) tal-Ewwel Direttiva dwar l?assigurazzjoni tal-?ajja, moqri flimkien mal-anness tag?ha, minn e?ami komparattiv tal-ver?jonijiet lingwisti?i li fihom din id-direttiva ?iet adottata (42) jirri?ulta li huma biss il-ver?jonijiet fil-lingwa Dani?a u dik Ingli?a li jiddeskrivu t-tran?azzjonijiet ta’ ?estjoni ta’ investimenti b?ala “klassi ta’ assigurazzjoni” (43). G?all-kuntrarju, fil-ver?jonijiet fil-lingwa ?ermani?a, dik Fran?i?a, Taljana u Olandi?a, dan l-Artikolu 7(2) u t-titolu tal-anness tal?imsemmija direttiva jirreferu biss g?al “klassijiet” ta’ attività (44), filwaqt li jag?tu wie?ed x’jifhem li “amministrazzjoni ta’ gruppi ta’ fondi ta’ pensjoni” li tinsab fil-punt VI ta’ dan l-anness tikkostitwixxi klassi ta’ attività u mhux klassi ta’ assigurazzjoni (45). Nammetti li, sa fejn it-tieni sentenza tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 7(2) issemmi l-possibbiltà g?ar-rikorrenti li jitolbu l-awtorizzazzjoni biex “ikopr[u] biss ftit mir?riskji li jappartjenu g?al dik il-klassi”, tidher li tirreferi g?al klassi ta’ assigurazzjoni. Madankollu, minn dan ma jidhirx li huwa possibbli li ji?i dedott li l-imsemmi Artikolu 7(2) jikklassifika l-attivitajiet kollha kkon?ernati b?ala “attivitajiet ta’ assigurazzjoni”. G?all-kuntrarju, kif tenfasizza l-Kummissjoni, ir-riferiment g?al “riskji” jindika pre?i?ament li hija l-garanzija tar-riskji

li tikkostitwixxi, b'mod partikolari, attività ta' assigurazzjoni. Fl-opinjoni tieg?i, minn dan jirri?ulta li l-argument ibba?at fuq il-kliem tal-Artikolu 7(2) tal-Ewwel Direttiva dwar l?assigurazzjoni tal-?ajja, moqri flimkien mal-anness tag?ha, huwa irrilevanti.

61. Fi kwalunkwe ka?, skont ?urisprudenza stabbilita, fil-ka? ta' diver?enza bejn id-diversi ver?jonijiet lingwisti?i ta' test tad-dritt tal?Unjoni, id-dispo?izzjoni inkwistjoni g?andha ti?i interpretata skont l?istruttura ?enerali u l-g?an tal-le?i?lazzjoni li tifforma parti minnha (46).

62. F'dak li jirrigwarda, fit-tieni lok, l-istruttura ?enerali u l-g?an tal?le?i?lazzjoni tal-Unjoni fil-qasam tal-assigurazzjoni, jidhirli li l?kun?etti ta' "amministrazzjoni ta' gruppi ta' fondi ta' pensjoni" jew ta' "tran?azzjoni" g?andhom ji?u mifhuma fid-dawl, minn na?a wa?da, tal?g?an li ji?u kkoordinati l-li?ijiet tal-Istati Membri relatati mal?attivitajiet ta' assigurazzjoni tal-?ajja, li jinsab fl-ewwel premessa tal-Ewwel Direttiva dwar l-assigurazzjoni tal-?ajja u, min-na?a l-o?ra, tal-g?anijiet li ti?i stabbilita klassifikazzjoni skont il-klassi ta' attività sabiex ji?i stabbilit jekk dawk humiex "so??etti g?al awtorizzazzjoni obbligatorja" u sabiex "[i]l-kondizzjonijiet biex ting?ata u ti?i rtirata din l-awtorizzazzjoni [...] ji?u definiti" imsemmija fit-tieni u l-?ames premessa ta' din id-direttiva. Fl-opinjoni tieg?i, dawn l-g?anijiet kollha g?andhom jinqraw flimkien mal-Artikolu 1(2) tal-imsemmija direttiva, li jipprovdi li t-tran?azzjonijiet imsemmija f'din id-dispo?izzjoni ma jaqg?ux fil?kamp ta' applikazzjoni ta' din l-istess direttiva ?lief jekk l-attivitajiet elenkati huma "so??etti g?al sorveljanza mill-awtoritajiet amministrattivi responsabbli g?as-sorveljanza ta' assigurazzjoni privata" (47). L-u?u ta' din il-formulazzjoni li sar, b'mod ?ar, intenzjonalment, ma g?andux jitqies b?ala irrilevanti. Fil-fatt, din l-espressjoni timplika li l-Ewwel Direttiva dwar l-assigurazzjoni tal-?ajja tkopri biss it-tran?azzjonijiet awtorizzati minn dawn l-awtoritajiet. Minn dan isegwi li, sabiex jintla?qu l-g?anijiet hawn fuq imsemmija, din id-direttiva, li hija direttiva ta' koordinazzjoni, tinkludi kemm l-attivitajiet ta' assigurazzjoni tal-?ajja, li huma attivitajiet prin?ipali g?all-kumpanniji tal-assigurazzjoni tal-?ajja, kif ukoll it-tran?azzjonijiet an?illari, li ma jikkostitwixxux attivitajiet ta' assigurazzjoni fis-sens strett.

63. G?alhekk, b?ala konklu?joni intermedja, il-fatt li tran?azzjoni, b?al dik ta' amministrazzjoni ta' gruppi ta' fondi ta' pensjoni, tinsab fl?Ewwel Direttiva dwar l-assigurazzjoni tal-?ajja u fil-le?i?lazzjoni li tissostitwixxiha ma jfissirx li din hija attività ta' assigurazzjoni tal-?ajja fis-sens tal-le?i?lazzjoni tal-Unjoni fil-qasam tal-assigurazzjoni.

3. *L-g?an tal-e?enzjoni mill-VAT g?at-tran?azzjonijiet ta' assigurazzjoni fis-sens tad-Direttiva 2006/112*

64. Kif di?à enfasizzaw l-Avukati ?enerali Poiares Maduro (48) u Mengozzi (49), l-e?enzjoni tat-"tran?azzjonijiet ta' assigurazzjoni u ta' riassigurazzjoni" prevista fl-Artikolu 135 tad-Direttiva 2006/112 ma g?andha l?ebda ?ustifikazzjoni espli?ita jew evidenti fil-kuntest ta' din id?direttiva u lanqas f'dak tas-Sitt Direttiva li ?iet qabilha. Fl?opinjoni tag?hom, l-g?a?la tal-le?i?latur li je?enta tali tran?azzjonijiet hija dovuta, minn na?a wa?da, g?al ra?unijiet ta' natura so?jopolitika u, min-na?a l-o?ra, g?al kunsiderazzjonijiet amministrattivi (50).

65. Fl-ewwel lok, fir-rigward tar-ra?unijiet ta' natura so?jopolitika, huwa bi??ejjed li ji?i kkonstatat li l-Artikolu 401 tad-Direttiva 2006/112 (u qabel l-Artikolu 33 tas-Sitt Direttiva) b'mod ?enerali "j?alli jew ida??al taxxi fuq kuntratti ta' assigurazzjoni" mill-Istati Membri. Kien bit-te?id inkunsiderazzjoni tat-taxxa doppja, ji?ifieri, it-tassazzjoni tal?istess tran?azzjoni bil-VAT u bit-taxxi fuq il-kuntratti ta' assigurazzjoni, li l-Qorti tal-?ustizzja kkunsidrat, fis-sentenza CPP tag?ha, li jekk "il-konsumatur finali jkollu j?allas mhux biss din l-a??ar taxxa, i?da, fil-ka? ta' assigurazzjonijiet kollettivi, anki il-VAT", "tali ri?ultat ikun kuntrarju g?all-g?an tal-e?enzjoni prevista fl?Artikolu [135(1)(a)]" ta' din id-direttiva (51). Kif spjegat il-Kummissjoni waqt is-seduta g?as-sottomissjonijiet orali, filwaqt li bba?at ru?ha fuq ix?xog?ol preparatorju tas-Sitt Direttiva, g?alkemm huwa veru li l-?enesi tal?Artikolu 135(1)(a) u dik tal-Artikolu 401 tad-Direttiva 2006/112 ma humiex relatati b'mod dirett, xorta jibqa' l-fatt li l-ewwel dispo?izzjoni hija l-konsegwenza tat-tieni. B'hekk, l-e?enzjoni

prevista g?at?tran?azzjonijiet ta' assigurazzjoni u g?all-provvista ta' servizzi relatati ma' dawn it-tran?azzjonijiet imwettqa mill-brokers u l-a?enti tal?assigurazzjoni hija inti?a sabiex tevita, f'ka?ijiet b?al dawn, it-taxxa doppja li tippenalizza l-konsumatur finali (52).

66. Fit-tieni lok, fir-rigward ta' kunsiderazzjonijiet marbuta mad?diffikultajiet amministrattivi, kif osservat il-Kummissjoni fl?osservazzjonijiet bil-miktub tag?ha f'din il-kaw?a u l-Avukat ?enerali Fennelly fil-kaw?a CPP (53), huwa diffi?li li ji?i stabbilit minn qabel l?ammont taxxabbli g?al kull pagament ta' primjum ta' assigurazzjoni, minkejja li dan huwa ne?essarju sabiex ti?i applikata s-sistema ta' VAT attwali (54). Kif spjegat il-Kummissjoni waqt is-seduta, din hija r-ra?uni stess tal-e?enzjoni inkwistjoni.

67. Jiena naqbel mal-po?izzjonijiet hawn fuq imsemmija tal-Avukati ?enerali Poiares Maduro u Mengozzi f'dak li jirrigwarda l-g?anijiet tal?e?enzjoni inkwistjoni. Min-na?a l-o?ra, fil-kaw?a prin?ipali, jidher li l?attivitajiet imwettqa mill-fidu?jarji inkwistjoni, kif di?à ?ie kkonstatat fil-punti 46 sa 48 ta' dawn il-konklu?jonijiet, ma jidhrux li huma pprovduti fil-qafas ta' kuntratt ta' assigurazzjoni u lanqas li jirri?ultaw f'ammont li jikkorrispondi ma' primjum ta' assigurazzjoni. B'hekk, jidher li huma r-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali li jbatu l-oneru tal-VAT li jirri?ulta minnhom, oneru li barra minn hekk jista' ji?i kkwantifikat fid?dawl tan-natura tas-servizzi ta' ?estjoni.

68. Fi kwalunkwe ka?, fuq pjan iktar ?enerali, dan l-g?an doppju tal?e?enzjoni prevista fl-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva 2006/112 huwa differenti mill-g?anijiet li g?andhom jintla?qu mid-Direttivi dwar l-assigurazzjonijiet esposti fil-punti 62 sa 66 ta' dawn il?konklu?jonijiet, li huma inti?i sabiex jikkoordinaw il-li?ijiet tal-Istati Membri relatati mal-attivitajiet ta' assigurazzjoni tal-?ajja u jistabbilixxu klassifikazzjoni skont il-klassi ta' attivitajiet sabiex ji?i stabbilit dawk li huma su??etti g?al awtorizzazzjoni obbligatorja u l-modalitajiet tag?ha. F'dan ir-rigward, anki jekk id-Direttivi dwar l-assigurazzjonijiet ikopru l?attivitajiet ta' assigurazzjoni fihom innifishom u l-attivitajiet an?illari, b?all-attività ta' investiment, l-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva 2006/112 isemmi biss l-attività ta' investiment fis-sens strett tat-terminu, fis-sens li tali attività timplika biss it-te?id ta' riskji fil-qafas kuntrattwali. Barra minn hekk, it-tran?azzjonijiet ta' ?estjoni ta' investiment huma koperti mid-Direttivi dwar l-assigurazzjonijiet biss sa fejn dawn huma mwettqa minn assiguratur awtorizzat, li ma jidhirx li huwa l-ka? fil-kaw?a prin?ipali. Fir-rigward tas-sistema tal-VAT, il-klassifikazzjoni tal?persuna taxxabbli, ji?ifieri l-fatt jekk huwiex assiguratur jew nonassiguratur, li jkun wettaq it-tran?azzjoni inkwistjoni, jidher li ma hijiex rilevanti sabiex tibbenefika mill-e?enzjoni.

69. Barra minn hekk, argumenti ta' natura prattika jimmilitaw favur interpretazzjoni li tiddistingwi bejn it-tran?azzjonijiet ta' ?estjoni ta' investimenti, fis-sens tad-Direttivi dwar l-assigurazzjonijiet, u t?tran?azzjonijiet ta' assigurazzjoni, fis-sens tal-Artikolu 135(1)(a) tad?Direttiva 2006/112. Fil-fatt, tal-ewwel jaqg?u fil-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttivi dwar l-assigurazzjonijiet biss sa fejn Stat Membru jag??el li jirregolahom bl-istess mod b?at-tran?azzjonijiet ta' assigurazzjoni. Dan ifisser li, jekk il-lo?ika tal-argumenti tar-rikorrenti ti??ebbed sat-tarf, it-tifsira tat-terminu "assigurazzjoni" g?all-finijiet tal?VAT tista' tkun differenti minn Stat Membru g?al ie?or, kuntrarjament g?all-prin?ipju ta' applikazzjoni uniformi tad?Direttiva 2006/112.

70. Konsegwentement, fid-dawl tal-g?anijiet differenti li g?andhom jintla?qu mid-Direttivi dwar l-assigurazzjonijiet u mid?Direttiva 2006/112, il-portata tal-kun?etti li jinsabu fihom hija differenti. Ma hemm xejn li ji??ustifika li l-e?enzjoni ti?i esti?a g?as?servizzi an?illari li huma rregolati flimkien mas-servizzi ta' assigurazzjoni. Jiena nqis li tali konklu?joni ma hijiex kontradetta mill??urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja.

4. ***Fuq ir-rilevanza tal-?urisprudenza li rri?ultat mis-sentenzi CPP u Skandia***

71. Huwa veru li, fis-sentenzi CPP (55) u Skandia (56), il-Qorti tal??ustizzja spjegat li ma hemm l-ebda ra?uni li tawtorizza li t-terminu "assigurazzjoni" g?andu ji?i interpretat b'mod differenti skont

jekk jinsabx fil-qafas tad-Direttivi dwar l-assigurazzjonijiet jew f'dak tas-Sitt Direttiva. Minkejja li qari mg?a??el ta' dan it-test jista' jwassal sabiex ji?i interpretat li t-terminu "assigurazzjoni" g?andu jing?ata l-istess tifsira irrispettivament minn jekk jirrigwardax direttivi dwar l?assigurazzjonijiet jew direttivi relatati mal-VAT, e?ami f'iktar dettall ma jippermettix tali interpretazzjoni.

72. F'dan ir-rigward, l-ewwel nett, f'dak li jikkon?erna l-premessa li tinsab fil?punt 18 tas-sentenza CPP (57), din g?andha titqieg?ed fil-kuntest tag?ha. F'dik il-kaw?a, il-Qorti tal-?ustizzja ntalbet tispjega jekk servizzi differenti inklu?i fil-provvista ta' pjan ta' protezzjoni ta' karti ta' kreditu pprovduti minn Card Protection Plan Ltd (CPP) kinux jaqg?u fl-e?enzjoni prevista fl?Artikolu 13Ba tas-Sitt Direttiva u setg?ux g?alhekk jibbenefikaw kollha kemm huma jew parzjalment mill-e?enzjoni b'dan il-mod. Dan il?punt 18 kien jirrigwarda b'mod spe?ifiku l-kwistjoni dwar jekk "assigurazzjoni" tistax, f'ka? ta' in?ident, tipprevedi servizzi ta' natura differenti minbarra kumpens fi flus. Fid-dawl ta' dan il-kuntest, b'riferiment g?all-Ewwel Direttiva dwar l-assigurazzjoni mhux tal-?ajja, il-Qorti tal-?ustizzja spjegat li ma huwiex ne?essarju li l-benefi??ju li l?assiguratur ikun intrabat li jipprovdi f'ka? ta' in?ident ikun il-?las ta' somma flus, peress li dan il-benefi??ju jista' jkun jikkonsisti wkoll minn attivitajiet ta' assistenza, kemm fi flus, kif ukoll *in natura*, b?al dawk elenkati fl-anness ta' din id-direttiva. Meta ddikjarat dan, fl?opinjoni tieg?i, il-Qorti tal-?ustizzja ma ppruvatx tikkwalifika d?definizzjoni, li tinsab fil-punt 17 ta' din is-sentenza, li tipprovdi li "tran?azzjoni ta' assigurazzjoni hija kkaratterizzata, b'mod ?eneralment a??ettabbli, mill-fatt li l-assiguratur jintrabat, permezz tal-pagament minn qabel ta' primjum, li jag?ti lill-assigurat, f'ka? li jimmaterjalizza r-riskju kopert, il-benefi??ju li dwaru jkun sar qbil waqt il-konklu?joni tal?kuntratt". Konsegwentement, meta l-punt 18 tas-sentenza CPP (58) jinqara kollu kemm hu u flimkien ma' dak ta' qablu, jidher li ma huwiex inti? sabiex jikkontesta din id-definizzjoni u lanqas sabiex jag?ti x'wie?ed jifhem li, fil-ka?ijiet kollha, it-termini komuni tad-Direttiva 2006/112 u tad?Direttivi dwar l-assigurazzjonijiet g?andhom e?attament l-istess portata.

73. Fil-punt 18 tas-sentenza CPP (59), il-Qorti tal-?ustizzja a??ettat li hija tista', f'?erti ka?ijiet, tu?a l-interpretazzjoni ta' testi differenti, b'tali mod li kun?etti li huma u?ati f'direttivi differenti jistg?u jing?ataw l?istess tifsira. Madankollu, minn na?a wa?da, dan il-metodu ta' interpetazzjoni japplika biss meta l-g?anijiet li g?andhom jintla?qu mid?direttivi huma komuni, li, b'mod ?ar, ma huwiex il-ka? hawnhekk, kif jirri?ulta mill-punti 66 sa 70 ta' dawn il-konklu?jonijiet. Min-na?a l?o?ra, mill-imsemmi punt 18 ta' din is-sentenza bl-ebda mod ma jirri?ulta li l-Qorti tal??ustizzja kkunsidrat li l-attivitajiet jew it-tran?azzjonijiet kollha koperti mill-Ewwel Direttiva dwar l-assigurazzjoni tal-?ajja u mil?le?i?lazzjoni li tissostitwixxiha jaqg?u ta?t l-e?enzjoni prevista fl?Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva 2006/112. G?all-kuntrarju, il-punt 18 tas-sentenza CPP (60) kien jirreferi spe?ifikament g?all-Ewwel Direttiva dwar l-assigurazzjoni mhux tal-?ajja. G?andu ji?i kkonstatat li din id?direttiva ma kinitx tkopri t-tran?azzjonijiet an?illari b?at?tran?azzjonijiet ta' ?estjoni ta' investimenti, b'tali mod li l-kwistjoni tal-inklu?joni ta' attivitajiet li ma humiex l-assigurazzjoni (fis-sens normali tal-kelma) ma kinitx tqum. G?alhekk, ma huwiex possibbli li l?portata ta' dak il-punt 18 ti?i esti?a g?al kun?etti o?ra li jinsabu f'direttivi o?ra.

74. It-tieni nett, fir-rigward tas-sentenza Skandia (61), il-Qorti tal??ustizzja ?iet mitluba tidde?iedi dwar jekk l-inga??ar ta' kumpannija ta' assigurazzjoni sabiex te?er?ita, inkambju g?al remunerazzjoni kkalkolata abba?i tal-prezzijiet tas-suq, l-attivitajiet ta' kumpannija ta' assigurazzjoni o?ra, is-sussidjarja tag?ha 100 %, li kompliet tikkonkludi kuntratti ta' assigurazzjoni f'isimha stess, kinitx tran?azzjoni ta' assigurazzjoni fis-sens tal-Artikolu 13Ba tas-Sitt Direttiva. Fil-punt 31 ta' din is-sentenza, il-Qorti tal-?ustizzja spjegat li mhux ne?essarjament kull attività mwettqa minn kumpannija ta' assigurazzjoni hija attività ta' assigurazzjoni. Minn dan isegwi, fl-opinjoni tieg?i, li, anki jekk attività taqa' ta?t id-Direttivi dwar l-assigurazzjonijiet, hija ma taqax awtomatikament fil-kun?ett ta' "attività ta' assigurazzjoni" fis-sens ta' dawn id-direttivi.

75. It-tielet nett, l-ebda sentenza tal-Qorti tal-?ustizzja ma kkontestat id-definizzjoni stabbilita ta'

"tran?azzjoni ta' assigurazzjoni", kif mog?tija fis-sentenza CPP (62) u mfakkra fil-punt 39 ta' dawn il?konklu?jonijiet, kemm b'riferiment g?ad-Direttivi dwar l?assigurazzjonijiet jew g?al testi o?ra. G?all-kuntrarju, fil-punti 40 u 41 tas-sentenza Skandia (63), il-Qorti tal-?ustizzja applikat il-kriterji proposti minn din is-sentenza CPP dwar id-definizzjoni ta' tran?azzjoni ta' assigurazzjoni, filwaqt li enfasizzat li tran?azzjoni ta' assigurazzjoni timplika min-natura tag?ha l-e?istenza ta' relazzjoni kuntrattwali bejn il?fornitur tas-servizz u l-persuna li r-riskji tag?ha huma koperti mill?assigurazzjoni, ji?ifieri l-assigurat. B'hekk, meta assiguratur je?er?ita l-funzjonijiet kollha ta' assiguratur ie?or i?da ming?ajr ma jassumi r-riskju ta' kumpens g?al dannu li jirri?ultaw mill-attivitajiet ta' assigurazzjoni, it-tran?azzjonijiet inkwistjoni ma jikkostitwixxux tran?azzjonijiet ta' assigurazzjoni g?all-finijiet tal-e?enzjoni tal-VAT.

D. **Fuq il-prin?ipju ta' ugwaljanza u fuq il-prin?ipju ta' newtralità**

76. Finalment, g?andu ji?i spjegat li l-interpretazzjoni b'mod separat tal-kun?etti inkwistjoni ma tikkontradixxix il-prin?ipju ta' ugwaljanza fit-trattament jew il-prin?ipju ta' newtralità fiskali, li huma ta' importanza partikolari fil-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja.

77. Skont ?urisprudenza stabbilita sew, il-prin?ipju ta' newtralità fiskali jipprekludi li provvisti ta' servizzi li huma simili, li jinsabu g?alhekk f'kompetizzjoni bejniethom, ikunu ttrattati b'mod differenti mill-aspett tal-VAT (64). F'din il-perspettiva, g?andu jitfakkar li l?prin?ipju ta' newtralità fiskali huwa espressjoni partikolari tal?prin?ipju ta' ugwaljanza fil-livell tad-dritt sekondarju tal-Unjoni u fis?settur partikolari tal-fiskalità (65).

78. Huwa f'dan l-a??ar sens li l-kun?ett ta' newtralità huwa rilevanti f'dan il-ka?, peress li r-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali jsostnu li s-servizzi ta' tmexxija ta' fond ta' pensjoni pprovduti kemm mill-assiguraturi kif ukoll min-nonassiguraturi g?andhom ji?u ttrattati bl-istess mod, peress li s-servizzi huma identi?i.

79. Dan l-argument huwa bba?at fuq premessa ?baljata li kull servizz ipprovdut minn assiguratur jaqa' awtomatikament ta?t l-e?enzjoni prevista fl?Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva 2006/112. Fil-fatt, it?tran?azzjonijiet l-o?ra minbarra dawk ta' assigurazzjoni u ta' riassigurazzjoni, minkejja li jitwettqu minn kumpanniji ta' assigurazzjoni, ma jaqg?ux f'din l-e?enzjoni.

80. Il-kaw?a prin?ipali jidher li hija bba?ata fuq il-fatt li matul iktar minn erbg?in sena r-Renju Unit e?enta s-servizzi ta' tmexxija ta' fondi meta dawn jing?ataw minn assiguraturi. Skont il-pro?ess sottomess lill-Qorti tal-?ustizzja, l-amministrazzjoni fiskali biddlet il-prattika tag?ha fl-1 ta' April 2019. Minn hemm 'il quddiem, tali servizzi pprovduti minn assiguraturi ma setg?ux ji?i iktar e?entati. Il-fatt li r-Renju Unit g?a?el l?e?enzjoni g?all-imsemmija servizzi skont il-klassifikazzjoni tal?persuna taxxabbli, anki jekk ma jissodisfawx il-kriterji ?urisprudenzjali relatati mal-interpretazzjoni tal-Artikolu 135(1)(a) tad?Direttiva 2006/112, imfakkra fil-punti 39 sa 45 ta' dawn il?konklu?jonijiet, ma jistax ikun argument li abba?i tieg?u tinbidel l?interpretazzjoni ta' dawn il-kriterji tad-dritt tal-Unjoni. Minn dan isegwi li l-allegat nuqqas ta' ugwaljanza fit-trattament ma jistax jippermetti li attivitajiet li ma humiex ta' assigurazzjoni jaqg?u fil-kun?ett ta' tran?azzjoni ta' assigurazzjoni e?entata bis-sa??a ta' din id-dispo?izzjoni.

81. Barra minn hekk, fid-dawl tal-?urisprudenza ??itata fil-punt 77 ta’ dawn il-konklu?jonijiet, il-prin?ipju ta’ newtralità fiskali jipprekludi li l?provvisti ta’ servizzi li huma simili, li jinsabu g?alhekk f’kompetizzjoni bejniethom, ikunu ttrattati b’mod differenti mill-aspett tal-VAT. Skont l?Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva 2006/112, is-servizzi li huma simili li jaqg?u fil-kun?ett ta’ “tran?azzjoni ta’ assigurazzjoni” fis-sens ta’ din id?direttiva, kif iddefinit fil-punti 39 sa 45 ta’ dawn il-konklu?jonijiet, huma ttrattati bl-istess mod. Kuntrarjament g?al dak li jsostnu r?rikorrenti, dan il-prin?ipju ta’ newtralità fiskali jkun miksur jekk servizzi, li ma jissodisfawx kriterji ta’ dan il-kun?ett, ikunu jistg?u jibbenefikaw mill-e?enzjoni prevista f’din id-dispo?izzjoni.

82. Fi kwalunkwe ka?, g?andu jitfakkar li, skont ?urisprudenza stabbilita, il-prin?ipju ta’ newtralità fiskali ma huwiex regola tad-dritt primarju li tista’ tiddetermina l-validità ta’ e?enzjoni prevista fl?Artikolu 135 tad-Direttiva 2006/112. Dan il-prin?ipju lanqas ma jippermetti li ji?i esti? il-kamp ta’ applikazzjoni ta’ din l-e?enzjoni fin-nuqqas ta’ dispo?izzjoni ?ara (66). B’hekk la l-prin?ipju ta’ ugwaljanza u lanqas il-prin?ipju ta’ newtralità ma jippermettu li ji?i esti? il-kamp ta’ applikazzjoni tal-e?enzjoni prevista fl-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva 2006/112.

V. **Konklu?joni**

83. Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti kollha, nipproponi lill-Qorti tal-?ustizzja tirrispondi bil-mod segwenti g?ad-domanda preliminari mag?mula mill-Court of Appeal (England and Wales (Civil Division)) (il-Qorti tal-Appell (Ingilterra u Wales) (Sezzjoni ?ivili), ir-Renju Unit):

L-Artikolu 13Ba tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE tas-17 ta’ Mejju 1977 fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? – Sistema komuni ta’ taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta’ stima u l-Artikolu 135(1)(a) tad?Direttiva tal?Kunsill 2006/112/KE tat-28 ta’ Novembru 2006 dwar is-sistema komuni ta’ taxxa fuq il-valur mi?jud g?andhom ji?u interpretati fis-sens li servizzi ta’ ?estjoni ta’ investimenti, b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, ipprovduti minn terz, ma jaqg?ux fl-e?enzjoni prevista minn dawn id-dispo?izzjonijiet.

1 Lingwa ori?inali: il-Fran?i?.

2 Direttiva tal-Kunsill tas-17 ta’ Mejju 1977 fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet tal?Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? – Sistema komuni ta’ taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta’ stima (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 9, Vol. 1, p. 23).

3 Direttiva tal-Kunsill tat-28 ta’ Novembru 2006 dwar is-sistema komuni ta’ taxxa fuq il-valur mi?jud (?U 2006, L 347, p. 1).

4 ?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 6, Vol. 1, p. 14.

5 ?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 6, Vol. 1, p. 109.

6 ?U 1979, L 63, p. 1.

7 ?U 2002, L 77, p. 11.

8 ?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 6, Vol. 6, p. 3.

9 ?U 2009, L 335, p. 1.

10 Skont ir-rikorrenti, din il-prattika baqg?et sal-1 ta’ April 2019.

11 Il-qorti tar-rinviju tispjega li, qabel l-1 ta’ Jannar 2005, it-trattament differenti ta’ dawn il-provvisti ta’ servizzi, skont jekk kinux ipprovduti minn assiguratur jew minn nonassiguratur, kien jirri?ulta mil-le?i?lazzjoni nazzjonali. L-emenda le?i?lattiva li saret wara din id-data ne??iet ir-restrizzjoni tal-benefi??ju tal-e?enzjoni tat?tran?azzjonijiet ta’ assigurazzjoni skont il-klassifikazzjoni tal-fornitur, peress li din id-differenza ta’ trattament ma kinitx g?adha konformi mal-li?i. Madankollu, wara din l-emenda, l-awtoritajiet fiskali nazzjonali baqg?u, effettivament, jag?mlu tali distinzjoni.

12 Il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet, fil-punt 44 tas-sentenza tag?ha tal-20 ta’ Novembru 2003, Taksatorringen (C?8/01, EU:C:2003:621), li l-espressjoni “[provvista ta’ servizzi] imwettqa mill-brokers ta’ l-assigurazzjoni u l-a?enti ta’ l?assigurazzjoni”, fl-Artikolu 13Ba tas-Sitt Direttiva, tkopri biss il-provvista ta’ servizzi mog?tija minn persuni professjonali li g?andhom relazzjoni kemm mal?assiguratur kif ukoll mal-persuna assigurata.

13 Ara, b’mod partikolari, is-sentenza tad-9 ta’ Di?embru 2015, Fiscale Eenheid X (C?595/13, EU:C:2015:801, punt 30 u l-?urisprudenza ??itata).

14 Ara, b’mod partikolari, is-sentenzi tat-28 ta’ Ottubru 2010, Axa UK (C?175/09, EU:C:2010:646, punt 25); tas-17 ta’ Jannar 2013, Woningstichting Maasdriel (C?543/11, EU:C:2013:20, punt 25); tat-12 ta’ ?unju 2014, Granton Advertising (C?461/12, EU:C:2014:1745, punt 25); tas-17 ta’ Marzu 2016, Aspiro (C?40/15, EU:C:2016:172, punt 20); tas-16 ta’ Novembru 2017, Kozuba Premium Selection (C?308/16, EU:C:2017:869, punti 39 u 45); tal-25 ta’ Lulju 2018, DPAS (C?5/17, EU:C:2018:592, punt 29); u tad-19 ta’ Di?embru 2018, Mailat (C?17/18, EU:C:2018:1038, punt 37).

15 Sentenza tal-10 ta’ April 2019, PSM “K” (C?214/18, EU:C:2019:301, punt 43).

16 Sentenzi tal-4 ta’ Mejju 2006, Abbey National (C?169/04, EU:C:2006:289, punt 68), u tas-7 ta’ Marzu 2013, GfBk (C?275/11, EU:C:2013:141, punt 31).

17 Fl-2007, il-Kummissjoni ssottomettiet lill-Kunsill proposta ta’ direttiva li temenda d-Direttiva 2006/112 li kienet tikkjarifika t-trattament ta’ servizzi ta’ assigurazzjoni u ta’ servizzi finanzjarji (COM(2007)747 final). Hija pproponiet b’mod partikolari li ji?i introdott Artikolu 135a ?did li jkun fih definizzjonijiet. L-“assigurazzjoni u rijassigurazzjoni” kienu ddefiniti b?ala “impenn li bih persuna tkun obbligata, bi ?las, li tipprovdi lil persuna o?ra, fl-avveniment li jimmaterjalizza riskju, b’indennizz jew benefi??ju kif determinat mill-impenn”. Il-proposta ma ?ietx adottata mill?Kunsill u ?iet irtirata fl-2016.

18 Sentenza tat-13 ta’ Marzu 2014, ATP PensionService (C?464/12, EU:C:2014:139, punt 61 u l-?urisprudenza ??itata).

19 Sentenzi tal-25 ta’ Frar 1999, CPP (C?49/96, EU:C:1999:93, punt 17); tat-8 ta’ Marzu 2001, Skandia (C?240/99, EU:C:2001:140, punt 37); tal-20 ta’ Novembru 2003, Taksatorringen (C?8/01, EU:C:2003:621, punt 39); tas-7 ta’ Di?embru 2006, Il-Kummissjoni vs Il-Gre?ja (C?13/06, EU:C:2006:765, punt 10); tat-22 ta’ Ottubru 2009, Swiss Re Germany Holding (C?242/08, EU:C:2009:647, punt 34); tas-17 ta’ Jannar 2013, BG? Leasing (C?224/11, EU:C:2013:15, punti 55 u 58); tas-16 ta’ Lulju 2015, Mapfre asistencia u Mapfre warranty (C?584/13, EU:C:2015:488, punt 28); u tas-17 ta’ Marzu 2016, Aspiro (C?40/15, EU:C:2016:172, punt 22).

20 Sentenzi tal-25 ta’ Frar 1999, CPP (C?349/96, EU:C:1999:93, punt 17); tal-20 ta’ Novembru

2003, Taksatorringen (C?8/01, EU:C:2003:621, punt 39); u tas-17 ta' Marzu 2016, Aspiro (C?40/15, EU:C:2016:172, punt 22).

21 Konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali Kokott fil-kaw?a Aspiro (C?40/15, EU:C:2015:850, punt 26).

22 Ara, b'mod partikolari, is-sentenza tas-16 ta' Lulju 2015, Mapfre asistencia u Mapfre warranty (C?584/13, EU:C:2015:488, punt 42). B'mod partikolari, permezz tas?sentenza tag?ha tat-22 ta' Ottubru 2009, Swiss Re Germany Holding (C?242/08, EU:C:2009:647), il-Qorti tal-?ustizzja kkunsidrat li t-trasferiment bi ?las ta' portafoll ta' kuntratti ta' riassigurazzjoni fuq il-?ajja ma jikkostitwixxix tran?azzjoni ta' assigurazzjoni fis-sens tal-Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva 2006/112 u g?alhekk ma jaqax ta?t l-e?enzjoni prevista f'din id-dispo?izzjoni.

23 Konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali Kokott fil-kaw?a Aspiro (C?40/15, EU:C:2015:850, punt 26). Ara wkoll is-sentenza tas-17 ta' Marzu 2016, Aspiro (C?40/15, EU:C:2016:172, punt 29).

24 Ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-20 ta' Novembru 2003, Taksatorringen, C?8/01, EU:C:2003:621, punt 43.

25 Sentenzi tat-8 ta' Marzu 2001, Skandia (C?240/99, EU:C:2001:140), u tas-17 ta' Marzu 2016, Aspiro (C?40/15, EU:C:2016:172, punt 23).

26 Sentenzi tal-25 ta' Frar 1999, CPP (C?349/96, EU:C:1999:93, punt 22); tal-20 ta' Novembru 2003, Taksatorringen (C?8/01, EU:C:2003:621, punti 40 u 41); tas-17 ta' Jannar 2013, BG? Leasing (C?224/11, EU:C:2013:15, punt 59); u tas-16 ta' Lulju 2015, Mapfre asistencia u Mapfre warranty (C?584/13, EU:C:2015:488, punt 30).

27 Fis-sentenza tas-17 ta' Marzu 2016, Aspiro (C?40/15, EU:C:2016:172), il-Qorti tal??ustizzja ?iet mitluba te?amina jekk l-attività li tirregola in?identi f'isem u fl?interess ta' impri?a ta' assigurazzjoni setg?etx ti?i kkunsidrata b?ala li twettqet "mill-brokers ta' l-assigurazzjoni u l-a?enti ta' l-assigurazzjoni" fis-sens tal?Artikolu 135(1)(a) tad-Direttiva 2006/112.

28 Ara, f'dan is-sens, is-sentenza tas-17 ta' Marzu 2016, Aspiro (C?40/15, EU:C:2016:172, punti 35 *et seq*.).

29 Sentenza tas-7 ta' Marzu 2013, C?424/11, EU:C:2013:144.

30 Sentenza tal-25 ta' Frar 1999, C?349/96, EU:C:1999:93.

31 Sentenza tal-25 ta' Frar 1999, C?349/96, EU:C:1999:93, punt 18.

32 Sentenza tat-8 ta' Marzu 2001, C?240/99, EU:C:2001:140.

33 Sentenza tat-8 ta' Marzu 2001, Skandia (C?240/99, EU:C:2001:140, punt 30).

34 Konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali Kokott fil-kaw?a TNT Post UK (C?357/07, EU:C:2009:7, punt 50). Korsiv mi?jud minni. Dak i?-?mien, ir-riferiment kien sar g?as-Sitt Direttiva.

35 Sentenza tal-4 ta' Settembru 2014, Vnuk (C?162/13, EU:C:2014:2146, punt 42).

36 Dawn huma assigurazzjoni (tal-?ajja), annwitajiet, assigurazzjonijiet supplimentari segwiti minn intrapri?i tal-assigurazzjoni fuq il-?ajja u t-tip ta' assigurazzjoni li te?isti fl-Irlanda u fir-Renju Unit mag?rufa b?ala "assigurazzjoni permanenti tas?sa??a". Nosserva li dawn il-klassijiet kollha huma kklassifikati, mid-direttiva stess, b?ala "assigurazzjonijiet".

37 Id-direttiva ssemmi tontini, tran?azzjonijiet ta' g?oti lura ta' kapital ibba?at fuq kalkolu attwarjali, amministrazzjoni ta' gruppi ta' fondi ta' pensjoni u tran?azzjonijiet segwiti minn impri?i ta' assigurazzjoni b?al dawk imsemmija fil-Kapitolu 1, Titolu 4 tal-Ktieb IV tal-"Code des assurances" Fran?i?.

38 Ara l-Artikolu 2(3)(b) u (c) tad-Direttiva Solvibbiltà II.

39 Ara l-Artikolu 2(2) tad-Direttiva 2002/83 u l?Artikolu 2(3)(b)(iii) tad?Direttiva Solvibbiltà II.

40 Sentenza tal-1 ta' Marzu 2012, C?166/11, EU:C:2012:119.

41 Ara, b'mod partikolari, il-punti 29 u 30 ta' dik is-sentenza.

42 Dawn huma l-lingwi segwenti: id-Dani?, il-?ermani?, il-Fran?i?, it-Taljan u l?Olandi?.

43 L-Artikolu 7(2) tal-Ewwel Direttiva dwar l-assigurazzjoni tal-?ajja jirreferi g?al "forsikringsklasse" fil-lingwa Dani?a u g?al "class of insurance" fil-lingwa Ingli?a. L-anness ta' din id-direttiva huwa intitolat, rispettivament, "Inddeling efter klasse" u "Classes of Insurance".

44 Fil-fatt, l-Artikolu 7(2) tal-Ewwel Direttiva dwar l-assigurazzjoni tal-?ajja u l-anness jag?mlu riferiment g?al "Einteilung nach Zweigen" fil-lingwa ?ermani?a, "Classification par branche" fil-lingwa Fran?i?a, "classificazione per ramo" fil-lingwa Taljana u "Indeling per branche" fil-lingwa Olandi?a.

45 Il-lista ta' "klassijiet ta' assigurazzjoni" in?ammet fid-direttivi li ?ew wara l-Ewwel Direttiva dwar l-assigurazzjoni tal-?ajja (ara l-punt VII tal-anness I tad-Direttiva dwar l-assigurazzjoni tal-?ajja kkonsolidata u l-punt VII tal-anness II tad-Direttiva Solvibbiltà II).

46 Ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tat-23 ta' Novembru 2006, ZVK (C?300/05, EU:C:2006:735, punt 16 u l-?urisprudenza ??itata); tal-24 ta' Ottubru 2013, Haasová (C?22/12, EU:C:2013:692, punt 48); u tal-24 ta' Ottubru 2013, Drozdovs (C?277/12, EU:C:2013:685, punt 39).

47 Fir-rigward tal-le?i?lazzjoni li tissostitwixxi l-Ewwel Direttiva dwar l-assigurazzjoni tal-?ajja, hija "sa fejn huma so??etti g?al sorveljanza mill-awtoritajiet amministrattivi responsabbli g?as-sorveljanza ta' assigurazzjoni privata" (Artikolu 2(2) tad-Direttiva 2002/83), u "sa fejn huma su??etti g?al supervi?joni mill-awtoritajiet responsabbli g?as-supervi?joni ta' assigurazzjoni privata" (Artikolu 2(3)(b) tad-Direttiva Solvibbiltà II).

48 Konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali Poiares Maduro fil-kaw?a Arthur Andersen (C?472/03, EU:C:2005:8, punt 13).

49 Konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali Mengozzi fil-kaw?a Swiss Re Germany Holding (C?242/08, EU:C:2009:300, punt 25).

50 Konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali Poiares Maduro, ippre?entati fit-12 ta' ?unju 2005, fil-kaw?a li wasslet g?as-sentenza tat-3 ta' Marzu 2005, Arthur Andersen (C?472/03, EU:C:2005:135, punt 13), u tal-Avukat ?enerali Mengozzi fil-kaw?a Swiss Re Germany Holding (C?242/08, EU:C:2009:300, punt 25).

51 Sentenza tal-25 ta' Frar 1999, CPP (C?349/96, EU:C:1999:93, punt 23).

52 Konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali Kokott fil-kaw?a Aspiro (C?40/15, EU:C:2015:850, punt 39).

53 Konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali Fennelly fil-kaw?a CPP (C?349/96, EU:C:1998:281, punt 26).

54 Fil-fatt, kif spjegat il-Kummissjoni fil-punt 30 tal-osservazzjonijiet tag?ha, il?primjum im?allas mill-assigurat huwa mag?mul minn ?ew? elementi: minn na?a wa?da, ir-remunerazzjoni tas-servizz ipprovdut mill-assiguratur u, min-na?a l-o?ra, kontribuzzjoni g?al ri?erva ta' kapital li ji?i sussegwentement investit u u?at sabiex jiggarantixxi r-riskji meta jse??u, liema kontribuzzjoni ma hijiex, madankollu, im?allsa inkambju g?al servizz u g?alhekk ma tistax tkun su??etta g?all-VAT. Il?Kummissjoni tammetti li l-ammont totali tal-primjums im?allsa jista' ji?i analizzat u maqsum skont i?-?ew? elementi msemmija, i?da, b'mod ?enerali, dan jista' jsir biss *a posteriori*. B'hekk, l-ammont taxxabbli g?al kull pagament ta' primjum ta' assigurazzjoni ma jistax ji?i stabbilit minn qabel, u dan huwa me?tie? sabiex ti?i applikata s-sistema tal-VAT attwali.

55 Sentenza tal-25 ta' Frar 1999, CPP (C?349/96, EU:C:1999:93, punt 18).

56 Sentenza tat-8 ta' Marzu 2001, Skandia (C?240/99, EU:C:2001:140, punt 30).

57 Sentenza tal-25 ta' Frar 1999, CPP (C?349/96, EU:C:1999:93).

58 Sentenza tal-25 ta' Frar 1999, CPP, C?349/96, EU:C:1999:93.

59 Sentenza tal-25 ta' Frar 1999, CPP, C?349/96, EU:C:1999:93.

60 Sentenza tal-25 ta' Frar 1999, CPP, C?349/96, EU:C:1999:93.

61 Sentenza tat-8 ta' Marzu 2001, Skandia, C?240/99, EU:C:2001:140.

62 Sentenza tal-25 ta' Frar 1999, CPP, C?349/96, EU:C:1999:93.

63 Sentenza tat-8 ta' Marzu 2001, Skandia, C?240/99, EU:C:2001:140.

64 Ara, b'mod partikolari, is-sentenza tal-15 ta' Novembru 2012, Zimmermann (C?174/11, EU:C:2012:716, punt 48 u l-?urisprudenza ??itata).

65 Ara, f'dan is-sens, is-sentenza tad-29 ta' Ottubru 2009, NCC Construction Danmark (C?174/08, EU:C:2009:669, punt 44).

66 Ara, f'dan is-sens, is-sentenza tad-19 ta' Lulju 2012, Deutsche Bank (C?44/11, EU:C:2012:484, punt 45).